

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr
pentru fie-care publicare.

Din cauza sf. sărbători a „Născerei Născătoarei de Dumnezeu” Nrul proesim va apăre Marți în 11 Septembrie v.

Sibiu, 5 Septembrie.

Nici odată nu am considerat normală situațiunea atunci, când guvernul pentru susținerea și apărarea întregității statului, fie aceea chiar și înfrânarea tendințelor de a imprăscia ură între cetățenii statului, s'a aflat îndemnat a apelă la procurorul de stat, și acesta a intentă apoi procese politice contra presei.

Acestei convingeri totdeuna i-am dat expresiune, de câteori contra diarelor din patrie s'a intentat procese de presă și autorii articilor incriminați au fost condamnați. Totdeuna am dis: este anormală această stare de lucruri, căci ea presupune pe de o parte cetățeni nemulțămii cu starea de lucruri, care în contra legilor se susține în mod măestrit în patria noastră, ér de alta presupune, că stă forța statului, carele nu caută după isvorul nemulțămirei spre a curmă réul, ci vrea să oprime manifestarea cetățenilor, cari în cele din urmă în presă va se dică la auđul lunei dau expresiune nemulțămirei lor.

Am fost totdeuna pentru o înțelegere frățescă, a tuturor naționalităților din patrie și nu am încetat di de di a predică tact și moderațiune în ambele părți. Totdeuna am luptat pentru capacitate reciprocă. Să căutăm firele, cari ne pot întruni la o activitate comună în interesul statului, să căutăm fire, cari ne pot duce la o înțelegere frățescă, căci este în interesul patriei, ca cetățenii să lucre spriginindu-se unii pe alții, această o am predicat noi di de di, și pentru această ținută a noastră nu odată am fost atacați în modul cel mai necruțător și de cătră o parte a presei române, și a celei magiare.

Ne-am ridicat glasul contra presei unguresci de câte ori ea răpita de șovinismul păcătos a dat năvală asupra naționalităților din patrie, și cu deosebire am avut mare luptă în primii ani ai plămădirii reuniunii de magiarisare cu reședința în Cluș, care a dat și dă încă bogată materie presei unguresci în direcțiunea, care în veci nu va conveni nici minții sănătoșe, nici rațiunei de stat, care trebuie să aibă în vedere desvoltarea naturală a tuturor naționalităților în interesul consolidării statului, căci dacă se va consolida rasa magiară numai, și și acesta în contul naționalităților, acesta nu însemnă a consolida, ci a slăbi statul.

Ne am ridicat glasul contra presei române cu deosebire dela anul 1884 încóce, și totdeuna am

susținut, că în lupta politică să ne punem pe bazele actuale de drept, și cu bărbăție să lucrăm între marginile constituțiunei, având înaintea noastră devisa: „fortiter in re, suaviter in modo.”

Și pentru această ținută a noastră, pentru această bărbăție românească am fost batjocoriți de presa română în mod ordinaru, atacându ni-se chiar și bunele noastre intențiuni față cu poporul nostru.

Am luat pozițiune hotărâtă în fața agitațiunilor din ambele părți, și această trebuie să o facem și acuma din incidentul procesului de presă mai recent al „Tribunei”.

În decursul pertractării acestui proces de presă procurorul regesc, care a vorbit în numele statului a scăpat din gură vorbe grele, pe care între impregiurări normale de bunăsemă nu le făcea, sau cel puțin nu în forma, în care le-a făcut.

Analisând regretabila revoluțiune internă dela 1848 procurorul de stat și-a permis a interpretă programul românilor statorit la 3/15—5/17 Maiu 1848 sub președința ambilor arhierii români, și a afirmat, că programul românilor în cuintesență a fost omorurile, pe cari le au săvârșit românii. Citeză apoi unele casuri concrete de omor, și pune coróna dicend, că anul 1848 pentru unguri a fost g'orie și pentru români blasfemie (gyalázat).

Dacă vom luă programul dela 1848 ca program politic, atunci nime în lume nu va puté interpretă din el aceea, ce s'a interpretat la procesul de presă din Cluș al „Tribunei.”

Cetescă ori-cine aceste 16 puncte ale programului român din 1848, cetescă jurământul românilor din 1848 și nu va află în el nici o literă din cele ce a imputat procurorul regesc.

Programul românilor nu a fost să omóre.

Atrocități au comis în 1848 și ungurii, și deore-ce domnul procuror s'a ocupat cu predilecțiune de casuri concrete, săvârșite de români, și noi putem cită casuri concrete din jurul Murș-Oșorheiului și de pe Târnava mică, începând dela Balavásár în jos pe ambele țermuri ale Târnavei mici, și această numai pentru că domnul procuror de aceste locuri e mai apropiat cu domiciliul.

Și dacă atrocitățile comise de români trebuie să fie puse în programul românilor, atunci trebuie să credem că și atrocitățile comise de unguri au fost puncte din programul lor. Omorul rămâne omor, și el nici ungurului nu face onóre.

Însă nu în chipul acesta se face istoria, nu în chipul acesta se promovéză concordia între cetățeni.

Și dacă agitațiunea e punibilă în presă, atunci de bună semă e punibilă în fața tribunalului din gura ori și cui.

Și noi, cari totdeuna am fost pentru o înțelegere frățescă, luăm tare în nume de réu procurorul regesc, că în mod atât de neiertat agitéză pe unguri contra românilor prin improspătarea regretabilelor impregiurări dela anul 1848.

Revista politică.

Din incidentul procesului de presă al diarului „Tribuna”, ce s'a pertractat zilele trecute înaintea curții cu jurați din Cluș și în care redactorul responsabil a fost condamnat la 6 luni închisóre, ér autorul articilor preotul gr. cat. Ioan Macaveiu la 1 1/2 an închisóre și 400 fl. amendă; foile magiare portă o vie discussiune. Încă în ajunul procesului unele dintre foile magiare și-au dat silință a informá lumea, că în Ungaria domnesce cea mai mare libertate, ér altele au accentuat, că procesele de presă nu mai au valoarea din trecut, deore-ce se manifestă prea puțin interes.

După pertractare însă, la care după rapórtele din Cluș, au luat multă lume parte, se nisuesc a accentuá, că mulțămire nu va fi în Ungaria, decât dacă se va trece la ordinea zilei preste legea naționalităților. Unele foi opoșiionale, folosesc această ocașiune pentru a trimite săgeți veninóse și în guvern.

Pertractarea însăși a procesului a fost violentă; procurorul substitut a acusat alătorea cu autorul articilor pe națiunea română. Autorul articilor în răspunsul seu și-a ținut de datorie a l corege și a respinge cu indignațiune acușele nedrepte. Acesta a făcut o și apărătoriu avocatul Coroian, într-o vorbire lungă și bine motivată.

Redactorul „Tribunei” a accentuat în decursul pertractării, că grupul de ómeni adunat în jurul „Tribunei” n'are menirea a răspândi anumite idei politice, ci „Tribuna” publică, ceea-ce i se trimite din afară și astfel a ținut să publice și articoli preotului I. Macaveiu. Redactorul a fost acusat pe basa patentei împărătesci, ér autorul articilor pe basa §-lui 172 din codul penal.—

Dilele trecute s'a început și spargerea cu dinamită a stâncilor dela porțile de fer în prezența ministrului președinte ungar, a ministrului de comerț ungar și austriac, a ministrului sêrb și a altora.

Acesta lucrare, după-ce va fi săvârșită, are o importanță foarte mare, nu numai economică, dar și politică. Și această e și cauza principală, pentru care Ungaria a tot aménat regularea porților de fer, ascunđându-se sub pretecutul, că nu permit finanțele țerei a se apucá de lucru.

FOIȚA.

Pentru dietetica sufletului.

Din diariul bar. Ernst de Feuchtersleben, comunicate în româneșe de Jeronim G. Barișiu.

(Urmare.)

Hipochondria este egoism. Poetii dedați a scormoni în adêncimile propriului lor piept, a-și analizá sentimentele și dispoșiunile lor interne, a se simți ca centru al lunei, cad mai adesea victima acestui demon. Am canoscut pe unul din acesti frumos și trist talentați, pe care numai studiul istoriei, participarea lui curată la întregul lunei era în stare al eliberá pentru câteva momente de turmentele lui. Acestă direcțiune l'ar fi curat de sigur, dacă n'ar fi fost deja prea târđiu.

În pieptul fie-cărui om dormiteză un înfricoșat germiné a alienațiune. Lucrați din tóte puterile vesele și active, ca să nu se desteyte nici odată.

Scepticismul, îngustul și turburele scepticism al omului de lume este slăbiciune. Se resignéză în fața acelor dificultăți, pe care cel coragios le combate cu persistință, pe care numai credința le póte învinge. Semi-medicii sunt mai adesea sceptici.

Problema nu este a-și însuși prin cultură apatie; ci a aprinde cele mai nobile pasiuni și ale paștră.

Ține la ce este frumos? Prin frumosul trăsese ceea-ce este bun în om, cum și sănătatea lui.

Activitatea regulată este mama unei consciințe curate, o consciință curată însă e mama linistei, — și numai în liniste creșce delicata plantă a mulțămirei pământesci.

Este mai de puțină importanță a fi cu mintea totdeuna clară, ceea ce nu este tocmai lucru ușor, decât a-și conservá o dispoșiune concentrată în interiorul seu și a posede ceva, de care să se póta înalță, când este în pericol de a cadé.

„Sciința dá o dispoșiune și ia o dispoșiune.”

Temperamente precipitate sunt a se constringe a umblá și a scrie încet; cele nedecise la fapte precise, ér temperamentele preocupate de sine și visătoare trebuie să fie dedate a purtá capul totdeuna ridicat, a privi drept în față și a vorbi cu voce plină și înțelész. Este de necređut, dar o am esperiat eu însumi, în ce mod influintéză astfel de obiceiuri asupra sufletului și a corpului.

Nu este de ajuns a se privi ca un obiect, ci trebuie să ne și tractăm așa.

Caută aceea societate, care te face mai tare și mai apt pentru continuarea lucrării vieții tale; de aceea, care lasă în tine un gol și o slăbiciune fugi ca de un contagiu.

A-și închipui suferințele ca tentațiuni, rămâne etern cel mai frumos și mai fructifer antropomorfism (închipuirea omenésză). El ne face morali și ne întăresce.

Activitatea energioșă și decidétore este avisată la natura bărbatului; o străduință și vieță pasivă femeiei. Ambe aceste legi nu pot fi ofensate nepedepsit.

Cărțile sunt ochelari, prin care contemplăm lumea; de lipsă pentru ochi slabi ca sprigin și conservare. Dar privirea liberă în viața practică conservéză ochiul mai sănétos.

„Nu ne trebuie o morală bolnăvicioșă ci o moralitate robustă.”

(Va urmă.)

Căci prin regularea porților de fer Ungaria vede o concurență mare mai ales a Rusiei și României în produsele economice, cari se vor transporta cu mult mai ușor direct pe Dunăre, pe de altă parte se pôt deschide chiar și o porță, care în timp de războiu să facă bune servicii dușmanului.

Constrinsă însă Ungaria de puterile interesate, a trebuit să cedeze și după 12 ani de pregătire se începă lucrarea, pentru care a preliminarat 9 milioane și care sumă și o va reintorțe prin tacele, ce le va lua dela vasele, cari trec prin acel loc.

Capitala monarhiei, Viena, se va mări într'un mod considerabil. Reprezentanta comunală a Vienei a hotărât cu mare majoritate incorporarea comunelor din jurul Vienei și totodată a asternut regimului o cerere, ca să supună cât mai în grabă proiectul de statut al comunei celei noue dietei provinciale a Austriei inf. S'au ridicat, ce-i drept, și o opozițiune și opozițiune formeză și presa ceah, dar primariul Vienei a combătut aspru espunerile membrilor din opozițiune și tot astfelu presa vieneză combate afirmările contrare ale presei cehe.

Numai incupe indoelă, că după-ce și Maj. Sa monarhul și-a exprimat dorința ca să se efectuească acest plan, lucrarea nu va mai suferi nici o zădărnice, și astfelu capitala monarhiei se sporesce, câstigând prin această și mai mare valoare.

Cestiunea pentru limba oficiasă în Boemia preocupă nu numai presa, ci și cercurile politice cele mai competente. Ce-i drept, presa vieneză nu se cam prea lasă în lungi discusiuni cu presa ceah în această cestiune și voesce se o reducă la puțină valoare. Scirile din Praga însă anunță, că în ceea-ce privește cestiunea limbei cehe cehii merg unanim. Se asigură chiar, că conducătorii cehilor bătrâni, Rieger, în convorbirea, ce o a avut cu prim-ministrul Taaffe, a pus condițiune guvernului austriac pentru recunoscerea limbei cehe de limbă oficiasă a statului, la din contră toți cehii bătrâni sunt gata a-și depune mandatele și a face opozițiune transacției.

Situațiunea între monarhia noastră și Sârbia este tot ca și până acum. Și de o parte și de alta se ridică acuse și acuză a și motiva atitudinea de până aci. Din espunerile, ce le-a făcut prim-ministrul sârb rezultă, că Sârbia într'u nimica nu voesce să atace ori să stîrbescă interesele austro-ungare. Guvernul actual nutrește față de Austro-Ungaria simpatii de amicitie ca și în trecut, numai că a căutat să restabilească un echilibru în raporturile cu Rusia. Causale, că relațiunile apar înăsprite, sunt a se reduce mai mult la cestiunea importului rimătorilor. Guvernul ungar a luat măsurile energice din trei motive: pentru că a domnit bóla de unghii și de gât, că veterinarii și autoritățile sârbesci nu au purces destul de riguros și mai presus de tóte, că Sârbia lasă să se importe rimători din România, și prin această se vatemă interesele austro-ungare, purtând aceste două state războiu vamal. Ministrul a declarat, că tóte informațiunile sunt false și pe date false a purces guvernul ungar la măsurile aspre, ce le-a luat.

În cabinetul italian s'a provocat o criză ministerială. Acésta era de altfelu de mai mult timp de prevădut. Crispi nu se mai pôte prezentă la alegeri viitoare cu ómenii de până acum și densul a căutat, ca să se premenescă într'u câțva cabinetul. Cel dintâiu ministru, care și-a dat demisiunea este Seimet-Doda, ministrul de finanță sub activitatea cărnia finanțele Italiei în loc se înflorască au dat înapoi și carele este vehement atacat de foile italiene pentru conducerea rea a finanțelor. De altfelu acest ministru se consideră, că nutrește și idei irendentiste și acésta afirmațiune se baséză pe faptul, că la banchetul din Udine a ascultat două discursuri vehemente irendentiste fără a și ridica vocea se protesteze.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român,”

Nordul Transilvaniei, Septembrie 1890. „*Sed magis amica veritas!*” Sunt între magiari o sémă de ómeni, cari de câte va decenii încóce ne dic: Trebuie să formăm nația unгурescă prin muncă și cultură, și sub cultură înțeleg, că toți locuitorii din țără se învețe limba unгурescă ca cu timpul să se facă cu toții magiari. Altădată dic: Nicăiri în orient n'a succes amalgamisarea popórelor; n'a succes acésta decât numai în apus, prin urmare se ne mulțămim cu atâta, ca fie-care se învețe limba magiară ca pe limba administrațiunii și justiției, și apoi să se facă magiari aceia, cari vor voi; silă nu putem face nimenui.

Amalgamisarea n'a succes nici în apus. Imperiul romanilor vechi, când a cuprins popóre diferite, parte din acésta cauză, parte pentru corupțiunea celor de sus, impilarea și exploatarea celor de jos, s'a desființat cu totul. Crestinismul, carele în acele timpuri însemnă sêrăcia de bună voie, a cucerit popórele romane și barbare prin iubirea de

apropelui; prin acésta învățatură dumnezească, ce nu se află nici la Moisi, nici la romani, nici la păgâni.

Imperiul lui Carol cel mare încă s'a desființat în trei părți, după naționalitatea teutonă, francesă și italiană; nici aici n'a succes amalgamisarea.

Ba nu succede amalgamisarea nici în sinul unui și aceluiași popor. Altul e jargonul vienez, și altul cel berlines, altcum vorbesc șvabii și altcum sasii și bavaresii; alta e limba francesă în nord și alta în sud, italienii din Piemont abia înțeleg pe italienii din Sicilia. Amalgamisarea este un lucru greu și în sinul unui și aceluiași popor, necum între rasse deosebite.

Unii indiviđi căduți între străini s'au amalgamisat în nepoții lor. Nepoții lor boscorodesc în limba străină, dar temperamentul lor rămâne cel vechiu.

Cine nu cunoșce ovrei botezați? Slovaci magiarisaiți? Nasul lor și limba propoveduesc a lor origine, și acestia diferesc de temperamentul magiar atât de tare, ca polul nord de cel sud.

Se presupunem acea absurditate, că legile sancționate ar pretinde „ca în Ungaria fie care om să se facă magiar”; căci astăđi unii șovinisti pretind acésta. Se presupunem a două absurditate: că masele cele mari ale românilor și slovacilor s'ar învoi de bună voie să învețe ungresce și în fine să se facă cu toții magiari.

Cum ar prospiciá óre aceea națiune unгурescă, care din 5—6 milioane per șundam bundam s'ar înmulți la 15—16 milioane?

N'ar mai fi aceea națiune unгурescă, ci ar fi o conglomerare glășuitoare în limba magiară!

Acésta absurditate și anomalie nu va urmă: căci legile nu pretind ceea-ce vreau șovinistii, natura se revóltă de așa bazaconii; slovacul și românul atât e de inocent, obedient, fidel și abstinent, în cât mai bine rămâne în opincii naționali, decât se imbrace cisme și pinteni, cari nu se petrivesc cu moravurile și salturile lor naționali; mămăliga românescă îi este mai gustósă, ca tocana unгурescă, borovnică nu o schimbă pe palincă de sêcară; doina națională și fluerul pe aria străină și țigănescă.

Acest poliglotism în statul ungar a esistat la început, precum ne spune regele prim sf. Stefan, ne scrie Anonymus Belae regis notarius, legații statelor străine din curtea regelui Matia, contele Iosif Teleyki în opul seu „Hunyadiak kora;” nisuițele lui Iosif II abrogate din cauza absurdității de a germanisă popórele; evenimentele dela 1848—9 venite pe scenă din cauza, că statul nu a respectat drepturile de limbi deosebite, legoa din 1868, care încă voesce a deslega cestiunea naționalității.

Legea de naționalități dá ansă șovinismului a trece cadrele acelei legi și a propovedui utopia de amalgamisare. Pe când în America lățirea limbei englese nu însemnăză lățirea naționalității anglosăsesce, ci are numai o însemnătate comercială, ca limba italiană în peninsula balcanică, limba germană în comerțul din Ungaria, limba germană în armata comună austro-ungară, limba francesă în diplomația europeană, limba romană la tîrgurile transilvanene, limba slavă la tîrgurile din nordul Ungariei; tóte ca limbi internaționale comerciale.

Altceva este comerțul, și alta este naționalitatea, altul este statul civil, militar și eclesiastic, și altceva sunt limbile popórelor conlocuitoare.

„Unitatea statului, unitatea religiei nu pot face amalgamisarea între popóre, românii ortodocși s'au despărțit de sêrbii ortodocși, slavicii rămân slovaci și în biserica rom. cat. și și în cea protestantă; nemții catolici și protestanți rămân nemți adevărați; românii neuniți și uniți stau morțiș cu limba și moravurile lor. Iesuiții au făcut modificări în canóne; asupru limbei n'au avut neci ei putere, ori-cât au implorat ajutoriul din Viena și din ceriu. Naționalitatea polonă, română și tatară eristă în Rusia despotică, românii trăesc în Sârbia trufașă și în Bulgaria mărită, așa și în Macedonia turcescă.

Taină este limba, asupra căreia n'are putere nime nici în ceriu nici pe pământ; și acésta taină a limbei n'are lipsă de consimțirea lui Bismarck și Cozakoff, a lui Szarvas Gábor și Beksits Gusztáv. Despotii cu gură lungă și socotélă scurtă sunt cei ce nu cunoșc sfințenia limbei.

Dnii Beksits et consortes pot scrie în Ungaria ce vor voi; pot scrie chiar și în contra legii de naționalitate, căci procurorii de stat nu se simt îndemnați ai improcesuá, pentru că turbură temeliile statului.

Este un lucru prea natural, că unгурii să dorască a se sporí. Acest sporiu însă este greu și ciudat! Unii părinți doresc se aibă copii, și nau nici fete! Alții nu vreau decât o fată și un ficior, și au o grămadă de fete! Iăcă, că lucrurile naturei și alui Dđeu nu se pot regulá prin dorință și poruncă omenescă. Statistica statului spune, cu temei ori fără temei, nu știu, că slavii și românii se sporesc

mai mult ca magiarii; jidovii se sporesc mai tare ca toți ceialalți. Șcim, că jidovii nu muncesc greu, ci dela unu cumpără și la altul vând, profitul ușor îl pun în buzunariu, și cu greu îl scot afară, nici atunci nu cheltuesc pe vin, viuars, cărți și musică; până sunt săraci, nu sunt luxuriosi, de silă dau și cătaue împératului și dare cu multe reclamațiuni. Sâmbăta nu lucră absolute nimic; ei cresc, se înmulțesc și se înavățesc, se jócă cu vieța ca copii noștri cu mincea. Slavii și românii trăesc în masse la munti, la isvóre de apă cristalină, în aer neinfestat, muncesc puțin pământ și cresc vite de jug și de carne pentru Viena și Budapesta, ajung în țile libere în crișmele jidovesce, aici vinarsul cel fals și usura îi strică și totuși se înmulțesc, așa scriu statisticii vechi și cei noi.

Magiarii locuesc mai mulți la câmpie, unde pământul e roditoriu, au economii avute, sunt bine îmbrăcați, în loc să succescă curelele opincilor, succesc și-și ung mustețele cu pomadă aromatică din Tisza-Ujlak și Deveser, n'au alt necas de cât când nu pot fuma tutun virgin și trebuie să solvescă contribuțiunea directă și cele multe indirecte. Când vine săpatul și secerișul, cositul și culesul viilor, românii și slovacii, vin ca la porunca înaltă, ca rezervistii la exerciții, la lucrul câmpului și lucră cu țilele și septemănilor pentru prețuri bagatele. La lucrul câmpului convin boerii cu muncitorii români și slovaci, glumesc, povestesc împreună sunt vechi cunoscuți din moși și strămoși, își cunoșc genealogia din a 7 a sâmenție; și se bucură unul de averea altuia, altul de sănătatea, iscusința, diligența și credința celuilalt.

Fie đis spre onórea unгурilor economi; ei nu ating nici odată córdela religiunii sau a limbei ómenilor, opresc a luá în bajocură sfințenia limbei și a religiunii. Ba proprietarii unğuri învață dela lucrăși ceva românesce și slovacesc; atâta cel puțin ca să se înțalégă cu ei. Șciu proprietarii unğuri, că românii n'au nici timp, nici oasiune a înveța ungresce.

Așa se petrece vieța în statul ungar de o miie de ani încóce și iobagria înaintea de 1848 pertru popor n'a fost mai asupritóre ca liberalismul cu comasările cele vitrege.

Jocurile atletice din Viena și Budapesta și Cluș sunt nimicuri pe lângă lucrarea atletică a țărânilor din statul ungar cari asudă și pórta mii de greutăți, sunt cu trupul și mintea întrégă, și la dueluri și sinucideri nu cuetă; ci auđind de ele bat în palmi de mintea cea slabă a domnilor, de mintea care refăcesce sub era liberalismului întunerecul cavalerilor obscuri din secul de mijloc.

Unğurii vrând binele și progresul românilor, al lor bine și viitoriu îl vor voi; vrând a face rău, românilor, pe sine póte se vor incurca. Cu foile șoviniste magiare unii editori fac speculațiune de bani zidesc case, însă țerei folos nu vor aduce.

Cultura vrem cu toții, dar vrem cultură națională.

Moderator.

Discursul dlui Alecsandru Lahovari

rostit cu ocaziunea mormentării poetului Alexandri.

(Înceere.)

Densul în opera sa intitulată „Moșii și Curcanii” și mai cu sémă în Peueș Curcanul

Carea a schimbat lângă Balcani

Porecla în renume

dă dreptatea ce i-se cuvine vitézului și modestului dorebant, acel țeran care lasă pacinica-i plugărie pentru câmpiile arate cu glonțuri și cu bómbe și aruncat fără veste într'una din cele mai sângeróse bătălii ale secolului, pórta cu fală și drapelul ce i-a fost încredințat și numele glorios ce i-a lăsat strămoșii lui.

Dar strălucirea poetică alui Vasile Alexandri nu trebuie să lase în umbră celelalte merite ale lui.

A fost patriot nu numai cu cuvântul și cu condeiu, dar cu inima și cu faptul. Amestecat în mișcarea dela 1848 el plăti cu esilul aceste aventuri generóse.

Rătăcind în țeri străine,

De căminu-mi depărtat—

Cum đice un alt poet român, pe la Paris, pela Constantinopol, pe la Turin, el puse în serviciul țerei lui tóte cunoscințele, tóta inteligența lui. Amenitatea formelor lui, amabilitatea nespuse a unui caracter totdeauna binevoitoriu, spiritul lui ager și plăcut, îi înlesni acésta misiune, astfelu încât isbuti a face ca aspirațiunile și dorințele României să fie din ce în ce mai cunoscute și mai primite în societatea cultă, și în cercurile politice din străinătate. Cine nu șcie mișcarea ce se producea atunci în favórea noastră în opinia publică din străinătate și mai cu sémă în generósa Francie?

În anii 1855—56 lucréză la Constantinopol, la Turin, la Paris mai cu sémă pentru a interesá la sórtea noastră pe acei cari dispuneau atunci de sórtea Europei. Se șcie succesorul acestor silințe ale patrioților români, printre cari Alexandri ținea un rang așa de eminent.

La 1857 înoprs în țără, el fu unul din cei mai ardóri factori ai unrei țerilor surori, unire pe care trebuia să o cânte în versui și în puține țile se adară, pe tóte buzele și în tóte irimile.

La 1858 sub Căimăcămia de trei, el fu ministru al afacerilor străine a Moldovei și pentru prima órá după mult timp se auđi un limbagiu patriotic și o apărare energică a drepturilor și intereselor țării.

La 1859 el a fost întâiul ministru al afacerilor străine al Principelui Cuza. Amic intim al Domnitoriului care a făcut unirea și a pus temelie edificiului care s'a ridicat așa

de sus el fii omul lui cel mai de încredere. In nenumerate rânduri trata cu Napoleon al III despre diferite cestiuni in care țara românească recurge la spriginul împăratului, pe atunci cel mai puternic din Europa. Grație acestei protecțiuni, dar grație și creditului de care un trimis ca Alexandri se bucura, multe cestiuni grele fură hotărâte in sensul aspirațiilor noastre naționale. Alexandri fu dar cel dintâiu roman care chiar fără caracter oficial isbuti să ne dobândescă o bunvoiență atât de puternică și de folositoare.

După 1866 a luat parte ca deputat, ca senator, ca ministru al țerei în străinătate la mișcarea politică din ce în ce mai propășitoare a națiunii noastre. Sôrtea a voit ca la sfârșitul vieții să se întorcă ca reprezentant al țerei pe acel pământ al Franciei, în aceea țara, unde chiar exilul este îndulcit, unde a trăit ca tinăr, unde a învățat, unde a cugetat, unde a luptat pentru țara lui și unde a biruit. De și interesele cu cari a binevoit să se însercineze nu mai avu importanța intereselor care se agitau pentru noi la 1857 și 1858, totuși trecutul lui ilustru, afabilitatea nespuse a manierelor lui, îi asigură pelângă guvernul frances o situațiune excepțională.

Representantul Franciei, care ne face onorea a asista la această tristă ceremonie, pentru care lucru îi mulțămesc în numele guvernului, prin acest act de curtenie ne dă proba stimei și iubirei de care Alexandri se bucură pelângă țoți în țara unde a represintat atâta timp regatul român.

Lovit de o crudă bôlă a cărei suferințe le-a purtat cu răbdare și energia unui român și unui creștin, a venit să-și dea ultima suflare pe pământul iubit al Moldovei, pe acel plaiu dela Mircesci a cărei luncă a cântat-o, și care de sigur în primăvară, numeră mai puține flori neperitoare și neperuite ale geniului lui. El a murit, dar geniul lui trăește și va trăi. Astăzi România întrégă trebuie să ingeunchie înaintea acestui sicriu.

Femeile române ale căror frumsețe și grație le-a cântat, ostașii a căror vitejie a lădat-o, în sfârșit acest popor român cu al cărui suflet el a imbinat sufletul lui, și care n'a avut iubire, ură, durere sau fericire care să nu resune în versul lui neperitoriu. El a murit, dară lasă țerei o mândră, o trainică moștenire. Este suvenirea vietii lui oneste și patriotice, este în fine glorioasă lui operă literară care va dăinuși cât va suna limba română pe malurile Dunării și prin desiișul bătrânilor Carpați.

Acosta să fie mângăerea acelor de aprôpe care lam perdut, căci doliul lor este, doliul întregii sufări românești

Scurtă privire generală asupra literaturii patristice din restimpul înfloririi sale.

In necs cu cele publicate în această materie aflăm de interes a publică și acest tractat după „Biserica și Școala“.

Literatura patristică luându-și începutul la finea secolului I-lea cu literatura părinților apostoli și aflându-se dela mijlocul secl. al II-lea până la finea secl. al III-lea, în așa numitul restimp apologetic-polemic, într'o stare de creștere și dezvoltare continuă a ajuns în secl. al IV-lea și în jumătatea primă a secl. al V-lea la o înflorire foarte imbucurătoare, încât acest restimp cu drept cuvânt este cunoscut în literatura teologică sub numele de „epoca de aur“ a literaturii patristice. In acest restimp de înflorire ni-se presintă ea ca foarte dezvoltată nu atât prin inmulțirea ramurilor sau a direcțiilor literare, prin numerositatea reprezentanților și clasicitate a lucrărilor lor, cât mai vortos prin împregiurarea, că pelângă literatura bis. grecă a înflorit foarte mult și cea latină, ba chiar și cea siriană, a produs, ca nici o dată mai înainte și nici odată după aceea, nise lucrări foarte nimerite; dezvoltându-se la resărit încă și o literatură etioptică și armenică, ér la apus urđindu-se cel puțin o literatură gotică.

Dacă ne întrebăm după cauza unei dezvoltări atât de frumoase a literaturii patristice în restimpul acesta, apoi aflăm, că ea zace pe de altă parte în progresul natural, ce a trebuit să-l facă literatura în urma dezvoltării și aventurii luat până la finea secl. al IV-lea, ér de altă parte în starea cea nouă a religiunii creștine, ca religiune de stat și dominantă. Prin această cucerire a ajuns biserica creștină din imperiul roman de atunci la starea de a cuprinde în sinul ei cele mai alese puteri spirituale din întregul imperiu, și de a dispune de mijloce necesare pentru dezvoltarea precum a celorlalte ramuri ale vieții bisericesti, așa și în special pentru înflorirea științei și literaturii teologice.

Și la espunerea acestui restimp se va observa tot ordinea de până aici. Literatura grecă va ocupa și de astădată locul prim, pentru-că ea și în acest restimp a rămas predominantă, adecă a întrecut atât calitativ cât și intensiv pe celelalte literaturi, fără excepțiune. La acesta înflorire au contribuit foarte mult pelângă momentele mai sus espuse încă și școlile teologice din Alexandria și Antiochia.

Școala teologică din Alexandria, drept că n'a mai căpătat pe un al doilea Origen, ca cap al seu, totuși se bucura în secl. al IV și jumătatea primă al secl. al V-lea de un renume mare, având tot bărbai renumiți ca învățatori și povățuitori.

Școala din Antiochia, de și tineră în existența ei, căci după-cum se scie ea datoză abia dela finea secl. al III-lea, se dezvoltă în decursul secl. al IV-lea astfel, încât în jumătatea a doua a acestui secl. și în cea primă a secl. al V-lea are trecere mare înaintea lumii teologice.

Ambele aceste școle se discreditară cătră mijlocul secl. al V-lea. Causa acestei discreditări a fost împregiurarea, că ele în acest restimp au luat o direcțiune divergentă, sau mai bine opusă, în teologie. Pecând cea alexandrină, călcând în urmele lui Origen, cultiva esegesa alegorică și pe baza filosofiei platonice teologia speculativă, pe atunci cea antiochiană cultiva esegesa literală-istorică și teologia pozitivă. Școala alexandrină întonă foarte mult elementul cel supranatural în teologie, ér în christologie unitatea persoanei lui Christos, seu unirea celor două firi alui Christos în o unică persoană ddească; școala antiochiană din contra accentuă în teologie mai mult elementul cel natural, manifestând o aplicare raționalistică, ér în christologie tendința de a distinge cât se pôte de acurat natura omenescă de cea ddească a lui Christos. Din degenerarea acestor direcțiuni opuse și anume, din cea a școlei antiochiene s'a născut Nestorianismul, ér din cea alexandrină Monofositismul.

Un număr considerabil de bărbai se distinsă în biserica grecă în acest restimp, ca reprezentanți ai științei și

literaturii bisericesti, dintre cari cei mai de frunte sunt, în șir cronologic, cam următorii: Istoricul bisericesc Eusebie episcop în Cesarea Palestinei, s. Anastasie cel mare din Alexandria, s. Ciril, episcop în Ierusalim, cei trei capadochieni mari: Vasile cel mare, fratele seu Grigorie din Nisa și Grigoriu Nasianseanul, conumit și teologul. Apolinariu episcop în Laodicea, carele mai târziu au cădut în eresie, Didim din Alexandria, Diodor din Tars, Macarie cel mare din Egipt, Epifanie, episcop în Salamis (pe insula Cipru), Ioan din Antiochia, conumit Chrisostom sau gură de aur, Teodor, episcop în Mopsuesția și fratele seu Polichroniu, episcop în Apamea, Sinesiu din Cirene, mai târziu episcop în Ptolomais în Egipt, Isidor Pelusiotul, s. Nil cel mare din Alexandria, și Teodoret episcop în Ciro, în Siria. Pe lângă acești scriitori și învățatori bisericesti de rangul prim sunt încă foarte mulți de rangul aldoilea, pe cari îi trecem cu vederea. Unii dintre acești reprezentanți enumerați au eșit din școala alexandrină, alții ér din cea antiochiană. Sunt și de aceea, cari în unele privințe au urmat uneia, în altele celelalte școle; sunt în urma și de acea, cari nu s'au ținut nici n'au făcut parte nici din una nici din cealaltă școlă. Reprezentanții cei mai însemnați ai școlei alexandrine sunt Eusebie, s. Atanasie, cei trei capadochieni, Apolinar, Didim, Macarie cel mare, Sinesiu precum și Isidor Pelusiotul și s. Nil cel mare, în urmă Ciril cel mare din Alexandria. Er cei ai școlei antiochiene sunt următorii: Diodor din Tars, în Cilicia, cu carele începe pe de o parte renumele cel mare. ér pe de alta direcțiune cea pronunțată a școlei, Ioan Chrisostomul, conscolariul seu Teodor din Mopsuesția, Polichroniu și în urmă Teodoret episcopul din Cir.

Dr. Tr. Puticiu.

Convocare.

Toți on. membrii ai „Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din districtul al X-lea, Brașov, al arhidieceșii transilvane,“ precum și alte persoane amice școlei, să invită prin acosta a luă parte la adunarea generală a acestei reuniuni, ce se va ține la 17 18 și 19 Septembrie a c. st. v. în comuna Herman, cu următoarea

Programă:

Luni, 17 Septembrie, la 9 ore a. m.

Membrii reuniunii vor asistă în corpore la serviciul divin împreunat cu invocarea Duhului sânt și parastas în memoria membrilor decedați ai reuniunii.

Ședința I Luni, 17 Septembrie la 10 ore a. m.

1. Deschiderea ședinței prin presidiu.
2. Apelul nominal.
3. Presentarea rapórtelor comitetului central despre activitatea sa in decursul anului reuniun. 1889/90.

4. Alegerea comisiunilor pentru censurarea acestor rapórtede.

Ședința a II-a Luni, 17 Septembrie la 3 ore p. m.

5. Deliberarea asupra temei: „Specificarea materialului din religiune pe cei 6 ani de școlă, având de basă „Normativul scolar.“

Ședința a III-a Marți, 18 Septembrie la 9 ore a. m.

6. Continuarea desbaterilor asupra temei din ședința precedentă.

7. Prelegere practică din fizică: „Insușirile generale ale corpurilor.“

Ședința a IV-a Marți, 18 Septembrie la 3 ore p. m.

8. Desbateri asupra temei libere: „Cum să se dezvoltă caracterul în copil?“

Ședința a V-a Mercuri, 19 Septembrie la 9 ore a. m.

9. Rapórtede comisiunilor.

Ședința a VI-a Mercuri, 19 Septembrie la 3 ore p. m.

10. Stabilirea bugetului pe anul 1890/91.
11. Propuneri de sine stătătoare.
12. Alegerea comitetului central pe un period nou de 3 ani.

Din ședința comitetului central al reuniunii ținută la 28 Iunie 1890.

G. C. Bellissimus,
vice-președ.

I. Dariu,
secretariu I.

Varietăți.

* (Sciri militare.) Maj. Sa s'a îndurat a concediă pe un an de țile pe maiorul Irimie Vellean nobil de Vellenfried; locot. Eugeniu Lemenyi a fost transpus în rezervă reg. 2 inf.

* (Răscumpărarea regaliilor.) După comunicările foilor magiare ministrul de finanță a pertractat până acuma afacerile de răscumpărare la 12,000 de comune și din circa 13,000 de comune îndreptățite pentru răscumpărare 800 sunt încă nehotărâte. Numai cu greu se avisază sumele de desdaunare. Din 220 milioane, ce are să se plătescă, abia s'au avisat până acum spre plătire 30 milioane.

* (Têrgul Sibiului.) Têrgul de vite al Sibiului a fost în anul acesta mai binișor cercetat. Têrgul liber favorizat și de o țire frumoasă a fost cercetat de multă lume. Cu deosebire a avut trecere căpa dela Făgăraș.

* (Stégul negru-galben.) „Egyetértes“ scrie: Ici-colo se arboréză acest stég, care pentru ochiul maghiarului este tot aceea, ce este pentru urechia lui „Gotterhalte.“ Acum, dice „Egyetértes“,

după cum ne scrie corespondentul nostru, cu stégul acesta sunt superați cei din Kanija mare. Aici adecă sunt concentrate regimentele 7 și 8 de honveđi și pe edificiul comandei s'a arborat un stég negru-galben. Corespondentul nostru, continuă fôia kosuthistă, care cunósce spiritul locuitorilor din Kanija, rógă urgent pe ministrul de honveđi să ia dispozițiuni, ca stégul să se dea jos de pe edificiu, fiind-că nu fie cine scie, că acosta este numai un insigniu și e temere, că agitația mărindu-se, se va repetă casul dela Monor.

* (Bustullui Alexandri.) Filip Marinescu absolvent al școlei de bele-arte din Bucuresci a luat inițiativa de a face un bust marelui poet, V. Alexandri. Bustul va avé de două-ori mărimea naturală. Spre scopul acesta dl Marinescu plăcă la Paris pentru a modelă acolo bustul.

* (Scrieri postume.) În Bucuresci vor apăre sub acest titlu mai multe bucăți din manuscrisele remase de V. Alexandri. Două drame și mai multe poesii sunt terminate. Au ramas și unele fragmente.

* (Casarma din Abrud în pericol.) Lui „Kolozsvár“ i-se scrie din Abrud, că noua casarmă, care a costat nu mai puțin ca 200,000 fl. și care s'a zidit pe cheltuēla comitatului Albei inf. pe sēma unui batalion de ostași, este în pericol de a se dērmă.

* (Luarea Griviței.) Țiua luarei Griviței prin armata română s'a sērbătorit în Bucuresci și celelalte orașe din Romania cu mare solemnitate. La serviciul divin a luat parte notabilitățile țerei. Stradele au fost împodobite cu stindarde naționale.

* (De ale timpului.) De câte-va țile a scăđut temperatura foarte tare. Zăpada pe munții cari mărginesc țera Oltului a ajuns până jos. La șes nici nu plouă, nici nu ninge, ci e numai o vreme tulbure și frigurósă.

* (Porțile de fer.) La 16 August, a avut loc înaugurarea regulării porților de fer în mod solemn. Ministrul de comunicațiune, a svêrlit, prin apăsarea cu degetul pe mașinaria electrică cea dintâiu stâncă. In călătoria spre Mehadia înalții óspeți au fost salutați la Grohuda în limba română de parochul de acolo și în decursul întregii călătorii au fost întimpinați de poporul român bănățen.

* (Fabrica de celulosă și școala magiară la Zernesci.) Dacă comuna românească Zernesci până acum a fost ferită de străini, nu va mai fi de aici înainte. Așa ne spune țiarul din Brașov „Brassó“, că direcțiunea fabricii de celulosă a hotărât se aducă la fabrică mai multe sute de muncitori din Háromszék și Csik. Tot acosta fôie e în formată, că se va ridica și o școlă magiară, pentru-ca lucrătorii să nu și mai trimită copii la „oláh iskolába“.

* (Cuvântul „buget“.) Acest cuvânt întrebuintat țilnic în vieța parlamentară și politică a timpului nostru, a fost luat de francesi dela englesi pe la începutul secolului acestuia. Cuvântul buget, care odinioră însemna în Anglia atât cât „cutia regelui“ sau „visteria regescă“ se derivă dela vechiul cuvânt frances „boulge“, cu care se numia o „pungă mică de bani“, și care s'a pastrat până astăzi sub numirea de „bougette“. Din „bougette“, o espresione usitată în Burgundia, se născu prin prumutare englezescă cuvântul „buget“, cu care la început se numia sacul de piele al parlamentului, în care se păstrau actele despre venitele și cheltuelile publice ale statului. Mai târziu cuvântul acesta se întrebuintă pentru numirea veniturilor și cheltuelile statului.

* (Rectificare.) In Nr. din urmă, pag. 3. în poesia „La mórtea lui Vasile Alexandri“ în loc de: Coperiți-l cu lacrimiore să se cetescă: Acopere-l cu lacrimiore.

Bibliografie.

„Lumina“ revistă literară, Anul I, Nr. 3, Septembrie, a apêrut cu următorul sumariu: Vasile Alexandri. — Am uitat (poesie). — Moș Bucur. — In asteptare (poesie). — Desilusie (novelă). — La țermurile linistitei mări. — Lângă sicriul ei (poesie). — Notite literare. — Hipnotismul (comedie într'un act.) Pe coperte (bibliografii corespondențe etc.

Loterie.

Mercuri în 17 Septembrie 1890.

Brünn: 51 62 29 37 15

Bursa de Viena și Pesta.

Din 16 Septembrie 1890.

| | Viena | B.-posta |
|--|--------|----------|
| Renta de aur ung. de 6% | — | — |
| Renta de aur ung. de 4% | 101.20 | 101.10 |
| Renta de aur austriacă | 105.80 | 105.75 |
| Obligațiuni urbariale tem.-băn. cu sorți | — | — |
| Obligațiuni urbariale ung. cu sorți | — | — |
| Obligațiuni urbariale tem.-băn. | — | — |
| Sorți de stat dela 1860 | 139.75 | 140.— |
| Galbin | 5 37 | 5 35 |
| Napoleon | 8 91 | 8 90 |

Nr. 410. [452] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul gr. or. al Hațegului se scrie concurs cu termenul până la 25 Septembrie a. c. st. vechiu.

1. Ruda, cu filiile Plop și Poenița-Voinei; Alun cu filia Bunila, unde din cauza situației locului învățământul este ambulant, cu salariu anual din repartitia 250 fl., cuartir și lemne focali în natură.

2. Cinciș cu filiile Cerna și Pârôsa, cu salariu anual 220 fl., cuartir și lemne.

3. Hașdău, cu filiile Dobica, Floresc și Cernișoara, cu învățământ ambulant, salariu anual 150 fl., cuartir și lemne focali.

4. Baia lui Craiu-Toplița cu filiile Goleș, Văfariu, Buzdulariu, învățământ ambulant, cu salariu anual 150 fl.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni au a-și trimite cererile în termenul prescris, instruite conform prescrierilor legali, la subscrișul.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Hațeg, la 26 August, 1890.

Ioan Rațiu,
protopresbiter.

[445] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôtele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Berinția, cu salariu de 120 fl., cuartir liber în edificiul scôlei și lemnele trebuincioase pentru foc.

2. S. Copalnic, cu salariu de 150 fl., și lemne de foc.

3. Cărbunariu, cu salariu 120 fl., cuartir liber în edificiul scôlei și lemne de foc.

4. Cărpiniș, cu salariu 50 fl. și lemne de foc.

5. Curtuișul-mic, cu salariu anual de 50 fl., cuartir în edificiul scôlei și lemne de foc.

6. Făuresci, cu filia Plopiș, cu salariu de 135 fl., cuartir liber în edificiul scôlei și lemne de foc.

7. Vima-mică, cu salariu de 120 fl., și lemnele trebuincioase de foc.

8. Trestia, cu salariu de 60 fl., și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și aterne suplicele lor instruite conform legilor în vigôre, la subscrișul oficiu ppopesc până la termenul sus indicat, (p. ultimă Kápolnok-Monostor).

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Cetății de piatră, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Cărpiniș, la 23 August, 1890.

Ioan Șovrea,
protopresb.

Nr. 190. [440] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățatoriu din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Tibru, cu salariu anual de 100 fl. lemne și cuartir liber.

2. Telna, cu salariu anual de 100 fl., din repartitiune lemne și cuartir liber.

3. Ighiel, cu salariu anual de 70 fl., lemne și cuartir liber.

4. Remetșat, și Ripa-remetșului, cu un salariu anual de 150 fl. lemne și cuartir liber.

5. Inuri, cu salariu anual de 100 fl., lemne și cuartir liber.

6. Cricău, cu salariu anual de 150 fl., lemne și cuartir liber.

7. Stremți, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne necesare.

Doritorii pe a ocupa vre unul din aceste posturi au a-și aterne concursurile lor până la termenul sus indicat instruite conform legilor din vigôre la subscrișul oficiu.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetele respective.

Alba Iulia, 14 August, 1890

Alesandru Tordoșian,
protopresb. gr. or.

Nr. 502. [439] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele bisericesci gr. or. din protopresbiteratul Sighișoarei, se publică concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Daia săsăscă, cu salariu anual de 150 fl., pe lângă cuartir și lemne de foc, cu îndatorirea a ține în Duminecile și sărbătorile de i restea an și strană pe lângă cantorele bisericiei.

2. Hașfaleu, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Zoltan, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Trapold, cu salariu anual de 110 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Bundorf, cu salariu anual de 106 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, se-și trimite concursurile instruite în sensul legilor școlare în vigôre în termenul deschis subscrișului oficiu.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sighișoarei.

Sighișoara, 7 August, 1890.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 522. [438] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sebeșului, se scrie concurs cu termenul până la 20 Septembrie a. c.

1. Răhău, pentru postul de învățatoriu în clasa a III-a cu salariu anual de 200 fl., din cassa bisericeii; pentru cel din clasa a II-a cu salariu de 180 fl., din alodiul comunal; și pentru cel din clasa I-a cu salariu de 150 fl., din cassa bisericeii și cuartir liber. Învățătorii sunt îndatorați a ține strana în biserică Dumineca și în sărbători.

2. Vurpăr, cu salariu anual de 200 fl., din repartitiune și 2 □° lemne de foc.

3. Orda de sus, cu salariu anual de 200 fl., din repartitiune, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile acestea au se-și asternă cererile instruite conform normelor în vigôre, până la termenul preclus, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Sebeș, 14 August, 1890.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale respective,

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 524. [443] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Clușului, se scrie concurs cu termenul de 20 de zile dela prima publicare.

1. Agribiciu, cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Apahida, cu salariu de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Butene, cu salariu de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Călățele, cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Cojocna, cu salariu de 200 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Gerôfi-Dângău, cu salariu de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Gestrate, cu salariu de 81 fl. și cuartir.

8. Geaca, cu salariu de 120 fl. și cuartir.

9. Giurcuța, cu salariu de 90 fl., cuartir și lemne de foc.

10. Măguri, cu salariu de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

11. Mociu, cu salariu de 200 fl., fără cuartir.

12. Someșul rece, cu salariu de 120 fl., 24 merță mari de bucate, cuartir și lemne de foc.

13. Someșfaleu, cu salariu de 140 fl. și cuartir.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni, au a-și aterne suplicele lor instruite conform legilor în vigôre la subscrișul oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. al Clușului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Cluș, 20 August, 1890.

Tuliu Roșescu,
adm. ppresb.

Nr. 570 [441] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci dela scôtele confesionale gr. or. din comunele bisericesci mai jos însemnate se scrie concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful român.”

1. Poiana-Blenchi, cu salariu anual de 100 fl. din repartitiune dela popor.

2. Ciceu Poiana cu salariu anual de 150 fl. din repartitiune dela popor și după terminarea edificiului școlar cuartir în scôla și lemnele necesari de încălțit.

3. Chechiș cu salariu anual de 40 fl.

4. Diug, cu salariu anual de 100 fl.

5. Ciobanca, cu filia Cioban-
cuța, cu salariu anual de 133 fl.

6. Deeș, cu salariu anual de 100 fl.

7. Magôja, cu salariu anual de 300 fl. cuartir natural și lemnele după trebuință.

8. Baba, cu salariu anual de 100 fl. din repartitiune dela popor.

Doritorii de a ocupa vre unul din posturile amintite au a-și aterne petitiunile lor instruite conform legilor din vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Deeș, 20 August, 1890.

Oficiul protopresbiterat al tractului gr. or. „Deeș” în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 392. [431] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor vacante de învățatoriu la scôtele populare din comunele mai jos numite din protopresbiteratul Sibiului, prin acesta se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în foia arhidieceșană „Telegraful român.”

1. Boița, salariu anual de 350 fl. solvinđi în rate lunare, cuartir natural în edificiul scôlei și lemne de foc, patru stângini.

2. Turnișor, cu salariu anual de 200 fl. din alodiul comunal, cuartir liber în edificiul scôlei și trei stângini metrici lemne de foc pentru scôla și învățatoriu, precum și unele venituri stolarii împreunate cu acest post.

Doritorii de a reflectă la vre-unul din aceste posturi vor avé a-și aterne concursurile instruite în sensul legilor din vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul indicat.

Dintre concurenți pelângă calificațiuni egali se vor preferă cei ce vor documentă cunoscința tipicului și a cântărilor rituali prin documente sau

în personă în decursul timpului la alegere.

Sibiui, 20 August, 1890.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sibiului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Ioan Papi,
protop.

Nr. 493. [432] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scôtele din comunele mai jos înșirate în protopresbiteratul Lupșei se scrie concurs cu termenul până la 30 Septembrie 1890 v.

1. Căcova Ieri, cu salariu de 200 fl., cuartir liber și lemne de foc.

2. Brăzesci-Sartăș, cu salariu în bani 180 fl., cuartir și lemne.

3. Poșaga de jos, cu salariu 175 fl., cuartir și lemne.

4. Runc, cu salariu 166 fl. 25 cr. cuartir și lemne.

Afară de acestea diurnele pentru participarea la conferințele învățătoresci prescrie.

Doritorii de a competi la unul din aceste posturi se-și trimite cererile concursuale provădate cu documentele prescrie la subsemnatul oficiu până la termenul defipt.

Otenbaia, 16 August, 1890.

Ioan Danciu,
protopresb.

Nr. 211. [442] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci, dela scôtele din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Albei-Iuliei, se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

1. Valea geogelului, cu un salariu anual de 100 fl. cuartir și lemne necesare

2. Ponor, cu un salariu anual de 115 fl. cuartir și lemne necesare.

3. Craiva, cu un salariu anual de 60 fl. și 10 litre (ferdele) de grâu, cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-și aterne concursurile lor până la termenul sus indicat instruite conform legilor din vigôre la subscrișul oficiu.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Alba-Iulia, 27 August, 1890.

Alesandru Tordășan,
protopresbiter gr. or.

Sz. 3978/890 plg. [453] 1—3.

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi királyi törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy Nagykovács megyébe kebelezett Egerbegy község határa általános tagosításának megengedhetősége kérdésében tárgyalási határidőül az **1890 évi November hó 11-ik napjának délelőtt 9 órája** Egerbegy, község-házához kitűzetik, mikorra az összes érdekelték azon figyelemzetéssel idéztettek meg, hogy a birtokrendezési utasítás értelmében a meg nem jelenő felek úgy tekintetnek mint a kik a tagosításba beleegyeztek, és hogy a kérés 1-ső példányát ezen kir. törvényszéknél megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1990 Augustus 18 án tartot üléséből.
Nagy Lajos
elnök. *Májai jegyző.*

Sz. 4764/890 plg. [429] 2—3

Hirdetmény.

A Radnothi határtagosítási ügyben az előmunkálatok megkezdése nevezetesen a képviselőt rendezése, működő mérnök megválasztása és a költség előirányzat elkészítése végett határidőül az **1890 évi szeptember 15 d. e. 9 órája** Radnoth községébe a községi irodába tűztem ki, mikorra az összes érdekeltékkel azzal idézem meg, hogy a felek maradása a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

A kir. törvényszék nevében.
Erzsébetváros, 1890 Augustus 27-én,
Báró Apor Zoltán,
eljáró bíró